

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Стоянов Стойчев, катедра МИО и бизнес, УНСС, Икономика,
Световно стопанство и МИО

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност - Световно стопанство и международни икономически отношения (Управление на международни проекти)

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1209/23.04.2021г. на Зам. Ректора по НИД и МС на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ана Тошкова Николова

Тема на дисертационния труд: УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА
СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ

Информация за докторанта

Ана Тошкова Николова е задочен докторант в катедра „МИО и бизнес“ на УНСС от 2015 година. Тя е магистър по Управление на международни проекти от УНСС. Има богат практически опит в управлението на проекти, който използва при разработването на дисертационния труд. Готовият дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „МИО и бизнес“ на 20.04.2021 г и е одобрен за защита пред научно жури. Формалната процедура по публичната защита на дисертационния труд е изпълнена.

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Научното изследване на Ана Николова е посветено на актуален проблем. През последното десетилетие интересът към теоретичните и практическите изследвания на заинтересованите страни в съвременния капитализъм се засилва. Те се отнасят до смисъла и принципите на работа на съвременните компании. На заинтересованите страни са посветени голям брой нови нормативни актове в отделни страни и директиви на Европейския съюз.

Значимостта на изследването се обуславя от необходимостта от намирането на адаптирани към съвременните условия подходи за управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни при изпълнението на проекти, които допринасят за устойчиво развитие, преодоляване на предизвикателства и реализиране на потенциалните възможности. Тя използва подходяща методология и подбира методи на изследване, които ѝ позволяват да направи анализ и заключения, полезни в теоретичен и в практически план.

Приложени са подходящи за подобно изследване методи – литературен обзор, сравнителен анализ, проучване на казуси, контент анализ и други емпирични подходи и техники. Докторантката демонстрира умения да борава с изследователския инструментариум, както и да структурира логично и аргументирано изследване на поставените въпроси.

Дисертационният труд на Ана Николова е в общ обем от 276 страници, от които 25 страници приложения и списък на използваните източници. Докторантката е обработила огромен масив от източници – 399 заглавия. Постигната е добра визуализация на основни положения на дисертационния труд в 19 таблици и 28 фигури, разработки на автора, които допринасят за неговото възприемане. Това свидетелства за усърдие да проучи сериозен теоретичен фундамент по темата за управление на проекти и заинтересовани страни.

Дисертацията е структурирана в увод, четири глави и заключение. В увода е аргументирана актуалността на темата и необходимостта от нейното изследване, обекта, предмета, целите и задачите на дисертационния труд. Обоснована е връзката между отделните части на изложението и методологията на изследването. Формулирана е тезата, че „заинтересованите страни са ключов фактор в управлението на международни проекти, който допринася за тяхното изпълнение и управлението на взаимоотношенията с тях е ключово за управлението и резултата на проекта.”

Глава първа акцентира върху международните проекти и заинтересовани страни. Докторантката изразява своето отношение към различни теории за заинтересованите лица и взаимоотношенията на компанията с тях при управление на проекти.

В глава втора обстойно се изследват видовете научно иновационни структури и се отделя място на технологичните паркове. Приведени са данни за различните научно-

иновационни структури в България. Чрез функционален анализ са идентифицирани обвързаните с тях заинтересовани страни и прилаганите взаимодействия.

Трета глава ориентирана към заинтересованите страни при научните и технологичните паркове и моделите на тяхното взаимодействие. Представено е значението на тези взаимодействия в иновационната екосистема.

Последната четвърта глава е концентрирана върху „София Тех парк“ и разработване на модела за управление на отношенията със заинтересованите страни.

II. Оценка на дисертацията и получените научни и научно-приложни резултати

1. Докторантката прилага нов подход на изследване на избрания проблем от три страни – управление на международни проекти – заинтересовани лица и научни иновационни структури, които обичайно са обект на самостоятелни изследвания. Това придава на дисертационния труд интердисциплинарен характер.

2. Подходящо, в съответствие с избраната проблематика, е систематизирана теорията и е постигната добра обвързаност в литературния обзор на съвременните модели за работа със заинтересовани страни при управление на международни проекти.

3. Обособени са легитимните заинтересовани страни за даден проект. На тази основа впоследствие се разглеждат заинтересованите страни в проектите за изграждане на научно-технологични паркове. Общите виждания за заинтересованите страни са конкретизирани към заинтересованите лица в научно-иновационните структури и проектите за тяхното изграждане.

4. Разработването на модел за управление на заинтересованите страни на конкретната научно-иновационна структура - София Тех парк доказва способността на докторантката не само да проучва, но и да създава ново знание.

5. Направена е характеристика на заинтересованите страни в разглеждания комплексен проект и предизвикателствата в управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни в контекста на ефективното и устойчиво управление на проекта.

6. Частично апробиране на разработения модел за управление на заинтересованите страни в разглеждания конкретен проект, за да се представи неговото приложение.

III. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам приносите, посочени в автореферата. Резултатите от настоящия труд обогатяват академичното знание по въпросите на управлението на взаимодействията на заинтересованите страни при международни проекти на примера на проект за създаване на първия научно-технологичен парк в България.

Според докторантката ключовите елементи в стратегията за работа със заинтересованите страни в комплексни международни проекти като тези за изграждане на научно-технологични паркове включват прецизната идентификация на всички групи от заинтересовани страни и техните атрибути, разбиране на ролята на всяка група заинтересовани страни за постигане целите на проекта и целите на неговото управление и избор на подходяща стратегия за работа с всяка група заинтересовани страни.

Тя предлага да се използват подходи и инструменти, които отчитат динамика в групите заинтересовани страни и техните роли през различните етапи на проекта. Това позволява промените, които настъпват да бъдат по-лесно и бързо отразени в стратегията за работа със заинтересованите страни. В предложението от нея модел е включена комбинацията от атрибути (потенциал, легитимност, мрежа, спешност), които отчетат тази динамика и времеви аспекти.

Докторантката въвежда атрибута „потенциал“, който отразява способността на заинтересованата страна да влияе върху различните аспекти на вътрешните или външните условия, свързани с проектите и тяхното бъдеще, като налага своите изисквания. Това внася елемент на устойчивост на динамиката, обособява нейното влияние и въздействие върху проекта и другите заинтересовани страни.

IV. Оценка на публикациите и автореферата по дисертацията

Ана Никколова е публикувала три доклада на научни конференции по темата на дисертацията, преминали през рецензиране и научна редакция.

Авторефератът в обем от 60 стр. съдържа и вярно отразява основните идеи в дисертацията и на направените изводи и препоръки. Дисертационният труд обогатява и доразвива съществуващите знания и теории в областта на заинтересованите лица при управление на международни проекти и представя критично постигнатите практически резултати на примера на „София Тех Парк“.

V. Критични бележки, препоръки и въпроси по дисертационния труд

Искам да поставя и един въпрос на докторант Ана Николова - Има ли различия в подхода при управление на взаимодействията със заинтересованите страни според стандарта на Института за управление на проекти (PMI) и новите политики на ЕС, заложи в „Европа - следващото поколение” и „План за възстановяване и устойчивост“?

Дисертационният труд определено представлява интерес за широк кръг изследователи и участници в управлението на международни проекти и затова препоръчвам на докторантката да го публикува.

VI. Заключение

Разработеният и представен за обсъждане дисертационен труд на тема **„УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ“** от Ана Николова за присъждане на образователно научната степен "доктор" е оригинален и иновативен. Научното изследване е доказателство за възможностите на докторантката да извършва самостоятелно научни изследвания, да прилага професионално различни методи и техники на изследване и да формулира заключения с теоретично и приложно значение. На това основание подкрепям присъждането на образователна и научна степен “доктор” на Ана Николова.

28.05.2021 год.

Изготвил становището:

Доц. д-р Иван Стойчев